

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky/katedra filologických studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Jakub KASL

Název práce: *Grenze geschlossen. Ein vergessener Roman Lenka Reinerová.*

Oponoval: doc. Dr. Winfried Baumann

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Die vorliegende Untersuchung widmet sich einem Werk der deutschen Literatur, es ist entstanden in der zweiten Nachkriegszeit. Der Titel handelt zwar allgemein von der Grenze, aber aus dem Inhalt des analysierten Romans geht die ununterbrochene Überwindung von Grenzen hervor – bis hin zur Ankunft in neuen Kontinenten. Zu Beginn der Postmoderne ist er in zwei Sprachen veröffentlicht worden, in Tschechisch (1956) und Deutsch (1958) in der DDR, also in bewegter Zeit. Er kann daher im literaturwissenschaftlichen Rahmen allgemeiner Bewegung interpretiert werden: Denn er handelt inhaltlich von Raumüberwindungen und bietet sich zugleich als Beispiel für die Überwindung literarischer Grenzen an – zwischen den literarischen Gattungen, hier Autobiographie, autobiographischer Roman, eventuell Reisebericht wegen möglicher Nähe zur fiktiven Literatur.

Předložený výzkum se zabývá dílem německé literatury, které vzniklo v druhém poválečném období. Titul sice avizuje hranici obecně, ale z obsahu analyzovaného románu vyplývá neustálé překonávání hranic - až po příjezd na nové kontinenty. Na počátku postmoderny vyšel ve dvou jazycích, a sice česky (1956) a německy (1958) v NDR, tedy v pohnuté době. Lze jej interpretovat v literárně vědném rámci všeobecných proměn: neboť se obsahově jedná o překonávání prostoru a zároveň se nabízí i jako příklad pro překonávání hranic literárních – mezi literárními žánry, zde autobiografie, autobiografický román, eventuelně cestopisná črta díky možné blízkosti k literární fikci.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Der Verfasser der Bachelorarbeit informiert den Leser zunächst über die Stationen im Leben der 1916 geborenen Pragerin Lenka Reinerová und über ihr politisches Engagement in den dreissiger Jahren. Daran anschließend über die Wende 1938 und die Flucht vor den Nationalsozialisten von Mitteleuropa nach Westeuropa sowie über die weiteren Stationen Marseille, Afrika, Mexiko, USA, Kanada, Jugoslawien. Sie landet nach dem Krieg schließlich wieder dort, wo sie vorher ausgegangen ist – in Prag. In einem abschließenden Kapitel widmet sich der Autor dem Roman als literarischer Besonderheit: Ich-Form (erzähltes Ich), Gliederung als chronologisches Nacheinander, Erzählung im Präsens. Die autobiographischen Züge sind in der Forschung beobachtet worden.

Autor předložené bakalářské práce informuje čtenáře nejprve o životních meznících Pražanky Lenky Reinerové, narozené v roce 1916 a o její politické angažovanosti ve třicátých letech. Pak následuje zlom v roce 1938 a útěk před nacisty ze střední Evropy do Evropy západní a přes další zastávky Marseille, Afrika, Mexiko, USA, Kanada, Jugoslávie. Nakonec zakotví po válce opět tam, odkud vyšla – v Praze. V následující kapitole se autor věnuje románu jak literárnímu specifiku: ich-formě (vypravěč), členění jako chronologická souslednost, vyprávění v přítomném čase. Sleduje také autobiografické rysy díla.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Die Interpretation des Romaninhalts stützt sich auf die einzelne Kapitel des Werks von Lenka Reinerová, siehe „In Paris“ oder „Am Rande der Sahara (...)“ oder „Im gastlichen Land Mexiko“ usw. Den Schlussabschnitt bilden die literarische Analyse des Werks, die Charakterisierung von Reinerová als „Zeitzeugin“, einzelne Romanfiguren, Ereignisse.

Interpretace obsahu románu se opírá o jednotlivé kapitoly děl Lenky Reinerové, viz „In Paris“ nebo „Am Rande der Sahara (...)“ nebo „Im gastlichen Land Mexiko“ atd. Závěrečné pojednání tvoří literární analýza díla, charakteristika Reinerové jako „pamětnice“, jednotlivé postavy románu a události.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Von der vorliegenden Arbeit aus ergeben sich Ausblicke auf die weitere Erforschung des Romans: Bewegung der Hauptfigur, die keine touristische Reise ist trotz der Rückkehr zum Heimatort. Hier könnte sich die Forschung noch mit Themen wie jeweiliger Ankunft, Abschied, Höhepunkte (siehe Begegnungen mit bekannten Persönlichkeiten, Erlebnisse) befassen.

Předložená práce může být odrazovým můstkem pro další bádání ohledně tohoto románu: pohyb hlavní postavy, který není navzdory návratu do vlasti cestou turistickou. Zde by bylo vhodné, aby se výzkum zabýval i tématy jako je příjezd na určité místo, loučení, určitými vrcholy cesty (viz setkání se zámými osobnostmi, zážitky).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Der Roman bietet die Möglichkeit, die Lebensstationen der fiktiven Person „Ich“ (Lenka Reinerová?) und damit den Raum ihrer Bewegung in die Welt und zurück nach Prag sichtbar zu machen: Zu beachten wäre die Kreisform der ganzen Bewegung, bestehend aus einzelnen Linien. Mit Hilfe einer Karte würden wir einen Überblick nicht nur über die vielen Distanzen von einem Ziel zum anderen, sondern auch über die an den jeweiligen Stationen möglichen multikulturellen oder transkulturellen Erfahrungen gewinnen. Damit hätte der Autor dem Titel des Werks „Grenze geschlossen“ sowohl die Bewegung als auch vor allem die Offenheit des Raums entgegengesetzt.

Román nabízí možnost zviditelnit životní zastávky fiktivní osoby „já“ (Lenka Reinerová?) a tím i prsto jejího pohybu po světě a zpět do Prahy. Za povšimnutí by stála forma kruhu celého pohybu, který se skládá z jednotlivých linií. Za pomoci mapy bychom nezískali jen přehled o vzdálenostech z jednoho cíle do druhého, ale i o multikulturních nebo transkulturních zkušenostech z jednotlivých zastávek. Tím by autor proti titulu díla „Grenze geschlossen“ postavil jak pohyb, tak především i otevřenost prostoru.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Výborně (1-2)

Datum: 15. května 2024

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra filologických studií

KOPIE SE SHODUJE
S ORIGINÁLEM